

Motion till riksdagen 2008/09:Sk409

av **Sylvia Lindgren m.fl. (s)**

Insatser mot ekonomisk brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av initiativ för att ytterligare förstärka insatserna mot ekonomisk brottslighet.

Motivering

Våra verktyg för att upptäcka och beivra ekonomiska brott är helt otillräckliga. Förutom skattefiffel förekommer bidragsfusk och brott mot andra borge-närer än staten, bedrägerier som riktas mot företag, försäkringsbolag och andra finansiella institut och mot enskilda personer.

Vi har en stark önskan om att antalet företagare skall öka och att onödigt ”krångel” skall minska. Vad vi menar är att samhället måste slå vakt om de seriösa företagarna, som tyvärr alltför ofta kommer till korta genom ekonomisk brottslighet och därmed osund konkurrens.

Det är kanske lätt att tro att den ekonomiska brottsligheten inte drabbar den enskilda människan i någon nämnvärd omfattning och att det endast är staten som drabbas av denna typ av brottslighet och att effekterna av ekobrotten inte märks. Att den generella välfärden inte kan få så mycket medel som önskas för att statens inkomster inte räcker till kopplas vanligtvis inte direkt till att ekobrottslingar inte betalar skatt. Allmänheten måste därför på ett betydligt aktivare sätt hållas informerad om vilka regler/åtgärder de kan vidta för att motverka ekobrottsligheten.

Etableringskontroll av företagare är en fråga som har diskuterats under många år. Samhället måste kunna ställa krav på företagare och blivande företagare att de kan de regler som gäller på svensk arbetsmarknad. Ett krav på näringstillstånd kombinerat främst med ett kunskapskrav om förhållanden som råder på arbetsmarknaden är nödvändigt för att motverka såväl ekobrottslighet som svart arbetskraft.

Fel! Okänt namn på

Tyvärr är det så att alltför många seriösa företagare slås ut av dem som bedriver ekonomisk brottslighet, saknar kollektivavtal, anlitar svart arbetskraft, inte betalar moms etc.

Det borde vara självklart att samhället inte skall medverka till social dumpning. Den svenska modellen bygger på kollektivavtal. Lön, försäkringar och branschspecifika anställningsförhållanden är reglerade via kollektivavtalen.

Innehavare av F-skattsedel kan behöva kontrolleras mer ingående av Skatteverket. Och Skatteverket behöver få utökad möjlighet att säga nej vid ansökan om F-skattsedel och att återkalla F-skattsedel som missbrukats.

Ansvarsfrågan är en ytterligare nöt att knäcka. Vi menar att huvudentreprenören skall vara ansvarig för underentreprenörers hantering av lön, anställningsvillkor och skattbetalningar.

Det måste bli svårare att lämna ifrån sig ansvaret till underentreprenörer. Det skall inte gå att friskriva sig från ansvar. Entreprenören måste skriva in krav och ha kontroll över att avtalen följs.

Det finns heller ingen gemenskapsdefinition byggd på mätbara kriterier för vad som är en egenföretagare. Detta gör att skattesystemet här sätts ur spel. Löses inte problemet med F-skattsedlar och inhyrd personal från utländska bemanningsföretag riskerar den svarta ekonomin att bli om inte större än den vita, så i alla fall lika stor.

Den ekonomiska och organiserade brottsligheten är som ett lömskt tärande gift som hotar att fräta sönder samhällskroppen. Inbrott av traditionell typ kan förhindras genom installationer av galler, lås och larmsystem och dessa hinder kan vara effektiva under lång tid. Den ekonomiska brottsligheten ändrar ständigt gestalt och är inte avgränsad i rummet – utan rör sig t.ex. med hjälp av Internet och bulvaner i en blixtnabb takt över hela världen.

Därför krävs en kontinuerlig information och krafttag för att vara steget före i ständiga åtgärder och bevakning av den ekonomiska brottsligheten.

Det är de som är svagast och mest utsatta som drabbas hårdast av ekobrotten. Flera av de branscher där ekobrott är vanliga sysselsätter många invandrare och ungdomar som har svårt att få fäste på arbetsmarknaden. De erbjuds usla arbetsvillkor och otrygga anställningar. Vi är av uppfattningen att alla via legitimation skall kunna styrka sin yrkesutövning och att arbetsgivaren skall ha rapportskyldighet när utländsk arbetskraft anlitas.

En rad förslag har under åren förts fram för att komma till rätta med den ekonomiska brottsligheten och åtgärder har också vidtagits. Branschsaneringsutredningens förslag om införande av licensavgifter i de s.k. kontantbranscherna har dock ännu inte genomförts. Med en licensavgift, ett slags schablonskatt, kan man hindra fusket i stora delar av kontantbranschen. Principen om licensavgifter bör prövas inom en rad sektorer för att förhindra att seriösa företag slås ut av de oseriösa.

En väl fungerande marknad kräver konkurrensneutralitet. Att onödiga regler skall bort är vi rörande överens om. Men regler som bidrar till att oseriösa företagare gynnas på de seriösa företagarnas bekostnad kan vi aldrig acceptera. Därför är uppföljning, kontroller etc. nödvändiga.

Fel! Okänt namn på

Skatteverket har 2007 beräknat det totala skattefelet, d.v.s. den icke inbetalda skatten, till 133 miljarder kronor per år, vilket motsvarar ca 5 procent av BNP eller ca 10 procent av den fastställda skatten (2005 års nivå). Enbart svartarbete leder enligt Skatteverket till ett uppskattat årligt skattebortfall på 66 miljarder kronor. Ekobrottsligheten tar sig många former och alla drabbas mer eller mindre. Därför är det nödvändigt att lyfta fram ett antal tänkbara åtgärder för en breddad diskussion.

Det är hög tid att utarbeta informationsprogram rörande den ekonomiska brottslighetens skadeverkningar. Det är viktigt att få fram åtgärder som kan leda till ökad konkurrensneutralitet och motverka svartarbete, men även motverka annan konkurrensskadlig ekonomisk brottslighet såsom exempelvis mervärdesskattebrott.

Stockholm den 3 oktober 2008

Sylvia Lindgren (s)

Börje Vestlund (s)

Yilmaz Kerimo (s)

Christina Zedell (s)